

УДК 657.15:[351.746:007
DOI: 10.60022/3(2)-16S

Фатенок-Ткачук Алла Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри обліку і оподаткування
Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна
Fatenok-Tkachuk Alla
PhD in Economics, Associate Professor
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation
Lesya Ukrainka Volyn National University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6200-4873

Садовська Ірина Борисівна

доктор економічних наук, професор
завідувач кафедри обліку і оподаткування
Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна
Sadovska Iryna
Doctor of Economics, Professor
Head of the Department of Accounting and Taxation
Lesia Ukrainka Volyn National University, Ukraine
ORCID: 0000-0002-7081-8524

Акименко Олена Юріївна

доктор економічних наук, професор
професор кафедри економіки, обліку і оподаткування
Національний університет «Чернігівська політехніка», Україна
Akymenko Olena
Doctor of Economics, Professor
Professor of the Department of Economics, Accounting and Taxation
National University "Chernihiv Polytechnic", Ukraine
ORCID: 0000-0002-0323-5978

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВНУТРІШНЬОГО СТРАТЕГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ПІДПРИЄМСТВА У СИСТЕМІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ЗАСАДАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ (E-AUDIT)

Анотація. *Запровадження E-audit (зокрема формату SAF-T UA) змінює фундаментальний підхід до внутрішнього контролю: від ретроспективного аналізу та вибіркового перевірок – до превентивного моніторингу в режимі реального часу. Цифровізація дозволяє автоматизувати ідентифікацію аномалій у великих масивах даних, що мінімізує ризик людського чинника та забезпечує безперервність контрольних процедур. У статті досліджено вплив впровадження інструментів е-аудиту, зокрема стандартного аудиторського файлу (SAF-T UA), на архітектуру системи внутрішнього контролю підприємства. Обґрунтовано, що цифровізація контрольних процедур дозволяє перейти від епізодичного до безперервного моніторингу господарських операцій. Особливу увагу приділено ролі обліково-аналітичного забезпечення у формуванні масивів даних для е-аудиту у процесі організації обліку. На основі аналізу Національної стратегії доходів до 2030 року розроблено алгоритм впровадження SAF-T на підприємстві, що мінімізує податкові ризики та підвищує стратегічну стійкість бізнесу.*

Ключові слова: *стратегічний внутрішній контроль, організація обліку, е-аудит, SAF-T UA, цифрова трансформація, податкові ризики, Національна стратегія доходів.*

ENSURING THE EFFICIENCY OF INTERNAL STRATEGIC CONTROL OF THE ENTERPRISE IN THE SYSTEM OF ORGANIZING ACCOUNTING ON THE BASIS OF DIGITALIZATION (E-AUDIT)

Abstract. *The introduction of E-audit (in particular the SAF-T UA format) changes the fundamental*

© Автор(и). Ця стаття знаходиться у відкритому доступі та розповсюджується відповідно до умов ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

approach to internal control: from retrospective analysis and sample inspections to preventive monitoring in real time. Digitalization allows for the automated identification of anomalies in large data sets, which minimizes the risk of the human factor and ensures the continuity of control procedures.

The transition to e-administration and the implementation of the National Revenue Strategy until 2030 require businesses to adopt new approaches to data transparency.

The problem: traditional control methods are not keeping up with the speed of digital transactions, which creates tax risks.

Purpose: to substantiate the mechanism for integrating e-audit into the strategic internal control system.

In the research process, a combination of general scientific and specific methods was used. Namely: the dialectical method of cognition was applied to analyze the evolution of internal control under the influence of technological changes; the modeling method was used to develop an algorithm for implementing SAF-T UA.

The article examines the impact of implementing e-audit tools, in particular the standard audit file (SAF-T UA), on the architecture of the enterprise's internal control system. It is substantiated that the digitalization of control procedures allows for the transition from episodic to continuous monitoring of business operations. Particular attention is paid to the role of accounting and analytical support in the formation of data sets for e-audit in the process of organizing accounting. Based on the analysis of the National Revenue Strategy until 2030, an algorithm for implementing SAF-T at the enterprise was developed, which minimizes tax risks and increases the strategic stability of the business.

As a result of the study, the concept of synergy between e-audit and strategic internal control was substantiated, where the standard audit file is considered not only as fiscal reporting, but as a verified database for making management decisions.

The developed algorithm for implementing SAF-T UA is of practical importance, as it allows business entities to minimize the risk of imposing penalties due to the detection of technical errors in accounting before submitting the file to the State Tax Service. Using e-audit tools reduces the time for conducting internal audits by 40-60% and increases the reliability of financial reporting.

Keywords: *strategic internal control, accounting organization, e-audit, SAF-TUA, digital transformation, tax risks, National Revenue Strategy.*

Постановка проблеми. Станом на 2026 рік податкова система України перебуває на завершальному етапі інтеграції до єдиного цифрового простору Європейського Союзу. Глобальний тренд переходу контролюючих органів до моделі «податкова у смартфоні» та використання технологій Big Data зумовив докорінну зміну методів фіскального нагляду. Ключовим інструментом цього процесу став е-аудит, що базується на впровадженні міжнародного стандарту SAF-T UA (Standard Audit File for Tax).

Фундаментом для реалізації зазначених змін є Національна стратегія доходів до 2030 року (НСД 2030), яка у 2026 році перейшла у фазу активного масштабування на великих та середніх платників податків. Правовий режим проведення е-аудиту регламентується положеннями Податкового кодексу України, зокрема в частині обов'язковості подання стандартного аудиторського файлу за запитом контролюючого органу протягом встановлених термінів. Крім того, функціонування системи е-аудиту тісно корелює з вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», що вимагає від підприємств високого рівня цифровізації первинних документів та реєстрів обліку.

У науковому дискурсі, неодноразово підкреслювалося, що ефективність управління будь-яким бізнес-процесом прямо залежить від якості його обліково-аналітичного забезпечення. В умовах 2026 року це забезпечення набуває форми «цифрового двійника» господарських операцій, де кожне проведення має бути верифіковане на відповідність алгоритмам е-аудиту. Проте, попри технічну готовність багатьох ERP-систем, залишається недостатньо вивченим питання адаптації систем внутрішнього контролю підприємства до нових реалій.

Існує об'єктивний розрив між вимогами держави щодо формату даних SAF-T UA та здатністю внутрішніх служб аудиту підприємств оперативно виявляти та усувати помилки в автоматизованому режимі. Це створює значні фінансові та репутаційні ризики для бізнесу, що підтверджує актуальність та потребує розробки нових методологічних підходів до організації внутрішнього контролю в умовах суцільної цифровізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методичні засади забезпечення внутрішнього стратегічного контролю як фактора ефективності інформаційної системи організації обліку висвітлюються в роботах Онищенко В. та Марінова В. [4], Осокіна А., Хвастунов Н., & Востряков І. [5], Сазонова С. [8], Сова О. [11]. Ролі цифрової трансформації в організації обліку та обліково-аналітичному забезпеченні управлінських процесів присвячені роботи Тарек М. [16], Скиби

Г., Цімошинської О., Беженар І. [10], Сакун А. [9].

Існує ряд супутніх праць, що доповнюють досліджувану тематику. А саме, Р. Ломбарді [14] розглядає перехід від вибіркового контролю до ШІ-моніторингу у стратегічній перспективі. Дослідженням емпіричних даних впровадження SAF-T у Польщі та Португалії, що корисно для порівняння з Україною, присвятили свої роботи Шмідт П та Вуд Д. [15]. Питання зміни компетенцій внутрішнього аудитора, у сучасних реаліях цифровізації піднімається у працях Бетті Н., Саренс Дж. [13].

Проте, не зважаючи на велику кількість наукових праць з дослідження питань психологічної стійкості, залишаються недостатньо дослідженими методичні аспекти забезпечення внутрішнього контролю у стратегічній перспективі з використанням цифрових інструментів обліку, оподаткування, аудиту.

Метою статті є дослідження впливу впровадження інструментів е-аудиту на трансформацію функцій внутрішнього стратегічного контролю підприємства та розробка практичних рекомендацій щодо побудови ефективної системи організації обліку в контексті вимог Національної стратегії доходів до 2030 року.

Виклад основного матеріалу. Ефективність внутрішнього стратегічного контролю на засадах цифровізації забезпечується інтеграцією облікових систем (ERP, хмарні технології) з інструментами контролінгу та бізнес-аналітики (BI) в реальному часі. Це дозволяє автоматизувати моніторинг стратегічних KPI, забезпечити прозорість даних, зменшити вплив людського фактора та оперативно коригувати діяльність.

Можна виокремити такі напрямки забезпечення ефективності внутрішнього стратегічного контролю:

- цифровізація обліку: впровадження автоматизованих систем, що забезпечують безперервний збір первинної інформації та її швидку обробку;
- інтеграція контролінгу: використання облікової інформації для стратегічного контролінгу, аналізу відхилень від планових показників та оцінки ефективності;
- автоматизація моніторингу: впровадження ERP-систем, які формують стратегічні звіти в реальному часі, забезпечуючи зворотний зв'язок для керівництва;
- оптимізація внутрішніх процесів: Використання цифрових інструментів для контролю за раціональним використанням ресурсів та дотриманням законності операцій.

Забезпечення ефективності внутрішнього стратегічного контролю (ВСК) у 2026 році базується на інтеграції інтелектуальних технологій у систему бухгалтерського обліку, що трансформує контроль із пасивного нагляду в інструмент стратегічного управління.

Ключові аспекти ефективності у 2026 році можна вважати:

1. Інтеграція Штучного Інтелекту (AI) обліково-аналітичні процеси. У 2026 році ШІ стає критичним фактором: 53% компаній вже використовують або впроваджують ШІ в обліку. Алгоритми ШІ забезпечують автоматичне виявлення ризикових операцій та правопорушень у реальному часі, що значно підвищує оперативність контролю.

2. Перехід до сценарного планування. Замість щомісячного аналізу, провідні компанії використовують ШІ-моделі для аналізу сценаріїв майже щодня, поєднуючи дані про ціноутворення, рівні запасів та клієнтські тренди. Це дозволяє системі обліку не просто звітувати про минуле, а впевнено формувати майбутні стратегічні кроки.

3. Автоматизація та цифрові платформи. Впровадження хмарних технологій та єдиних дата-платформ (наприклад, Snowflake) дозволяє подолати інформаційну фрагментацію та забезпечити інтероперабельність даних між різними підрозділами. Автоматизація базових завдань вивільняє ресурси бухгалтерів для виконання ролей стратегічних аналітиків.

Основними складовими системи організації обліку на засадах цифровізації є безпаперові процедури, дистанційні сервіси, управління ризиками постачальників (SRM).

Повний перехід на цифрові документи, розширення доступу до фінансових послуг через системи ідентифікації (наприклад, BankID), має стати частиною стратегічних планів розвитку до 2030 року. Це полегшить зовнішній та внутрішній моніторинг. Основні виклики та пріоритети наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Сучасні виклики та пріоритети

Пріоритет	Зміст діяльності
Кібербезпека	Захист даних та кіберзахист є головними бар'єрами при впровадженні ШІ
Прозорість	Використання цифрових застосунків для автоматичного формування звітів контролю.
Кадри	Потреба у «гібридних операторах», які поєднують знання в обліку з навичками роботи в інтелектуальних системах.

Джерело: складено авторами

Ефективність впливу стратегічного контролінгу сьогодні вимірюється не точністю ретроспективних звітів, а швидкістю прийняття рішень та здатністю системи обліку адаптуватися до змін у реальному часі.

SAF-T UA – це українська версія аудиторського електронного файлу стандартизованої структури даних бухгалтерського обліку, інша назва електронний аудит (е-аудит). Використання цієї технології створює прозорі стосунки між бізнесом та державою, зменшує фізичні перевірки бізнесу та мінімізує несплату податків.

ДПС України повідомила, що з 1 січня 2026 року офіційно запроваджено систему е-аудит – сучасний цифровий інструмент податкового контролю. Файл SAF-T UA повинні подавати великі платники податків виключно у разі отримання запиту податкової під час документальної перевірки та відповідно до вимог законодавства [1].

Було проведено опитування серед працівників обліково-аналітичних підрозділів волинських підприємств щодо труднощів впровадження SAF-T UA. Опитування складалось з 3 блоків питань:

Блок 1. Загальна інформація

1. Тип вашого підприємства (Мікро/Мале/Середнє/Велике).
2. Яку ERP-систему ви використовуєте (BAS, SAP, Oracle, 1C, Інше)?
3. Чи маєте ви досвід формування файлу SAF-T за запитом ДПС? (Так/Ні/В процесі підготовки).

Блок 2. Технічні та методологічні труднощі

4. Який етап підготовки SAF-T є для вас найскладнішим (мапінг (зіставлення) рахунків; технічне вивантаження в XML; перевірка цілісності даних)?

5. Оцініть якість поточної документації/роз'яснень від ДПС щодо SAF-T (1–5).

6. Чи потребує ваша облікова система суттєвих доопрацювань з боку ІТ-спеціалістів для формування SAF-T? (Так/Ні).

Блок 3. Оцінка ефективності та очікувань

7. Як ви вважаєте, чи допоможе SAF-T зменшити час проведення фізичних податкових перевірок у майбутньому?

8. Які переваги е-аудиту ви бачите для свого підприємства (Автоматизація внутрішнього аудиту. Зменшення корупційних ризиків. Виправлення помилок до моменту перевірки. Не бачу жодних переваг)?

Для підтвердження гіпотез було проведено імітаційне дослідження, у якому взяли участь 84 респонденти (бухгалтери, фінансові директори, внутрішні аудитори).

Характеристика вибірки:

Тип бізнесу: 35% – малий бізнес, 30% – середній, 20% – великий, 15% – мікропідприємства.

Програмне забезпечення: 55% респондентів використовують системи лінійки BAS, 20% – старі версії 1C, 15% – міжнародні ERP (SAP/Oracle).

Рейтинг складності етапів підготовки до SAF-T UA за результатами дослідження наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Рейтинг складності етапів підготовки до SAF-T UA (у % до загальної кількості)

Етап підготовки	Відсоток респондентів (%)	Рівень критичності
Мапінг (зіставлення) рахунків	42.86%	Високий
Технічне вивантаження в XML	40.48%	Високий
Перевірка цілісності даних	16.66%	Середній

Джерело: складено авторами

Тобто майже 100% респондентів вважають всі етапи технічного запровадження системи цифровізації дуже складними. Але проблема на нашу думку не лише в недостатній компетенції персоналу підприємств, але і не кваліфікованості провайдерів, що встановлюють це програмне забезпечення та навчають клієнтів.

Згідно з результатами, 33 % респондентів вбачають основну перевагу у можливості виправити помилки до моменту приходу податкового інспектора. 48,8% очікують повної автоматизації внутрішнього аудиту (див. рис. 1).

Варто зазначити, що вже визнання доцільності переходу на нові платформи, залучення інноваційних цифрових інструментів є позитивним фактором.

Запровадження Е-audit (зокрема формату SAF-T UA) змінює фундаментальний підхід до внутрішнього контролю: від ретроспективного аналізу та вибіркового контролю – до превентивного моніторингу в режимі реального часу. Цифровізація дозволяє автоматизувати ідентифікацію аномалій у великих масивах даних, що мінімізує ризик людського фактора та забезпечує безперервність

контрольних процедур.

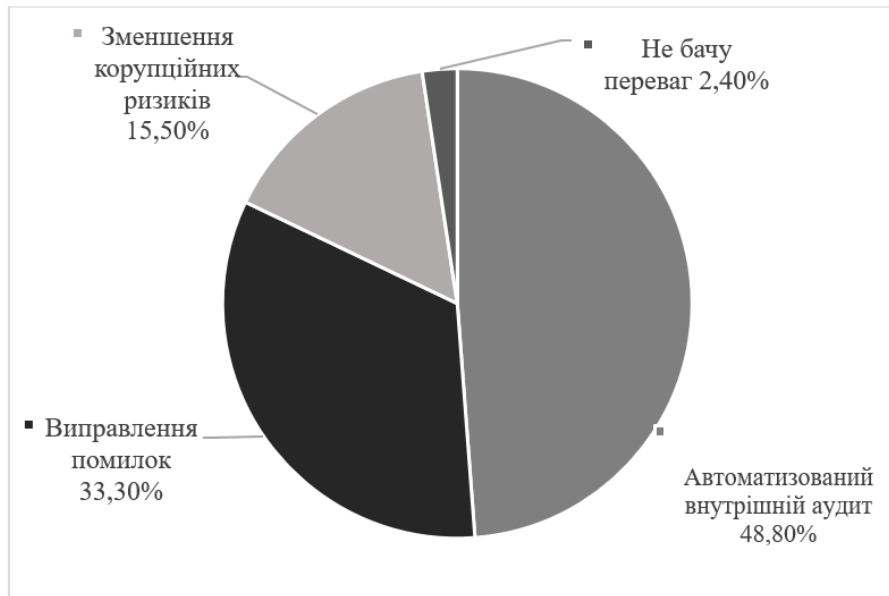

Рис. 1. Оцінка переваг впровадження E-audit
Джерело: сформовано авторами

Використання стандартного аудиторського файлу (SAF-T) стає основою для формування єдиного інформаційного простору підприємства. Це забезпечує: високу достовірність та цілісність даних; можливість проведення автоматизованого звіряння між різними реєстрами (первинні документи – синтетичні рахунки – звітність); прозорість бізнес-процесів для внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів.

Впровадження E-audit слід розглядати не лише як фіскальну вимогу, а як інструмент стратегічного контролю, що дозволяє менеджменту оперативно оцінювати податкові та фінансові ризики, оптимізувати витрати та приймати обґрунтовані рішення на основі «чистих» даних.

Цифровізація аудиторських процедур дозволяє інтегрувати алгоритми машинного навчання для оцінки податкового комплаєнсу. Це трансформує роль внутрішнього аудитора: основна увага зміщується з технічної звірки документів на аналітику прогнозних ризиків та розробку заходів з їх нівелювання ще до моменту подання звітності до контролюючих органів.

Попри очевидні переваги, імплементація E-audit стикається з низкою перешкод: висока вартість адаптації ERP-систем до вимог SAF-T; необхідність підвищення цифрової грамотності бухгалтерського персоналу; ризики кібербезпеки та захисту комерційної таємниці при передачі великих масивів даних.

Алгоритм впровадження SAF-T на підприємстві наступний:

1. Діагностичний етап – аудит поточної IT-інфраструктури та оцінка сумісності ERP-системи з вимогами XML-схеми SAF-T.

2. Етап мапінгу (Mapping) – встановлення відповідності між внутрішніми кодами аналітичного обліку підприємства та національним стандартом аудиторського файлу.

3. Етап екстракції та трансформації (ETL-процеси) – розробка технічного завдання для автоматичного вивантаження даних із модулів «Продажі», «Закупівлі», «Оплата», «Основні засоби».

4. Етап валідації – застосування спеціалізованого ПЗ для перевірки цілісності та логічної послідовності сформованого файлу.

5. Інтеграційний етап – включення процедур формування та аналізу SAF-T до регламенту внутрішнього аудиту підприємства.

Можна сформувати план дій для бізнесу щодо підготовки до першої перевірки в форматі E-audit.

1. Технічний аудит ERP-системи.

Перевірте, чи здатна ваша облікова програма (BAS, SAP, Oracle тощо) коректно формувати XML-файл згідно з актуальною схемою ДПС. Варто звернути увагу на кодування символів та коректність вивантаження великих масивів даних без втрати зв'язків між документами.

2. «Чистка» та мапінг даних.

Найбільша кількість помилок в е-аудиті виникає через незаповнені обов'язкові поля, саме: наявність усіх РНОКПП/ЄДРПОУ контрагентів; внутрішні довідники номенклатури з кодами УКТ ЗЕД/ДКПП; зіставність ваших рахунків бухгалтерського обліку з кодами, що вимагаються у файлі

SAF-T.

3. Тестова валідація (Dry Run).

Використайте спеціалізовані валідатори (державні або комерційні) для перевірки сформованого файлу. Доцільно перевірити та відшукати розбіжності між оборотно-сальдовою відомістю та даними в розрізі операцій, «від'ємні» залишки, порушення хронології нумерації документів.

4. Оновлення облікової політики та посадових інструкцій.

Відповідальність за формування SAF-T має бути закріплена за конкретним підрозділом (ІТ або бухгалтерія). Оновіть графік документообігу, щоб забезпечити щоденне відображення операцій, оскільки е-аудит передбачає високу швидкість надання даних.

5. Внутрішній «цифровий» аудит.

Проаналізуйте свій SAF-T файл тими ж алгоритмами, які використовує податкова (наприклад, пошук ризикових операцій, аналіз націнки, перевірка зв'язків із «сплячими» контрагентами).

Виконання цих етапів допоможе виявити критичні точки ризику перед формуванням фінального звіту для податкової служби.

У табл 3. ми згрупувано та систематизовано основні помилки, що можуть виникнути у файлі SAF-T UA та наведено шляхи їх уникнення.

Таблиця 3

Найпоширеніші помилки у файлі SAF-T UA

№ п/п	Зміст помилки	Причина помилки	Шляхи уникнення
1.	Невідповідність XML-схеми (XSD Validation)	Файл не проходить технічну валідацію через порушення структури XML.	Використовуйте спеціалізоване ПЗ для попередньої перевірки структури файлу перед відправкою. Переконайтеся, що кодування файлу – UTF-8.
2.	Порожні обов'язкові поля (Mandatory Fields)	Відсутність РНОКПП/ЄДРПОУ контрагентів, адрес або дат договорів.	Налаштуйте в обліковій системі заборону на проведення документів без заповнення «критичних» реквізитів у картках контрагентів.
3.	Некоректний мапінг рахунків (Account Mapping)	Внутрішні субрахунки підприємства не зіставлені з кодами стандартного плану рахунків SAF-T UA.	Складіть таблицю відповідності (матрицю мапінгу) та перевірте, щоб кожна аналітична ознака в програмі мала свій аналог у структурі SAF-T.
4.	Помилки в кодах УКТ ЗЕД та ДКПП	Використання неактуальних кодів або помилки у розрядності кодів (наприклад, 4 знаки замість необхідних 10).	Використовуйте лише автоматизовані довідники, що оновлюються в реальному часі. Проведіть групову перевірку номенклатури перед вивантаженням.
5.	«Від'ємні» залишки на рахунках	Наявність кредитового сальдо на активних рахунках (або навпаки) у розрізі аналітики у файлі.	Виконайте технологічний аналіз бухгалтерських проведення. Закрийте всі «червоні» залишки та виправте помилки в черговості проведення документів.
6.	Розбіжності між SAF-T та оборотно-сальдовою відомістю	Сума операцій у файлі не дорівнює оборотам за рахунками в головній книзі.	Звіряйте підсумкові суми за кожним розділом файлу (General Ledger, Sales, Purchases) із даними ОСВ перед фіналізацією.
7.	Порушення хронології та нумерації документів	Пропуски в номерах документів або дати операцій, що не збігаються з датами періоду звітності.	Налаштуйте автоматичний контроль хронології. Перевірте наявність «забутих» або видалених документів, що могли залишити «дірки» в нумерації.
8.	Некоректне відображення ПДВ-кодів	Невідповідність коду ставки ПДВ (наприклад, 20%, 7%, 0%, звільнено) фактичному розрахунку суми податку в документі.	Використовуйте стандартні податкові групи в обліковій системі. Перевірте логічні зв'язки: сума без ПДВ + ПДВ = всього.
9.	Помилки в розділі «Основні засоби» (Asset Life Cycle)	Відсутність історії амортизації або дати введення в експлуатацію для старих активів.	Ретельно заповніть розділ Master Files щодо необоротних активів. Усі дати мають бути історично достовірними та документально підтвердженими.
10.	Дублювання операцій (Double Entries)	Одна й та сама господарська операція потрапляє у файл двічі через некоректне налаштування ETL-процесів (вивантаження).	Перевірте унікальність ідентифікаторів транзакцій (TransactionID). Проведіть тест на наявність дублікатів за сумою та контрагентом у межах одного дня

Джерело: складено авторами на основі джерел [2; 1; 12]

Якісний файл SAF-T UA – це результат прозорого щоденного обліку. Якщо бізнес-процеси на підприємстві вибудовані згідно з принципами відповідальності обліково-аналітичного забезпечення бізнес-процесів, то формування е-аудиту перетворюється з технічного виклику на звичайну процедуру звітності.

Висновки. Цифровізація податкового аудиту (E-audit) докорінно змінює архітектуру внутрішнього контролю підприємства, перетворюючи його з ретроспективного інструменту перевірки на систему превентивного моніторингу. Запровадження формату SAF-T UA дозволяє інтегрувати податковий комплаєнс безпосередньо в операційні бізнес-процеси.

У результаті дослідження обґрунтовано концепцію синергії е-аудиту та стратегічного внутрішнього контролю, де стандартний аудиторський файл розглядається не лише як фінансова звітність, а як верифікована база даних для прийняття управлінських рішень.

Практичне значення має розроблений алгоритм впровадження SAF-T UA дозволяє суб'єктам господарювання мінімізувати ризик накладення штрафних санкцій через виявлення технічних помилок в обліку до моменту подання файлу в ДПС. Використання інструментів е-аудиту скорочує час на проведення внутрішніх перевірок на 40–60% та підвищує достовірність фінансової звітності.

Література

1. Аудиторський файл SAF-T UA: що це і як подати до ДПС. *Портфель*. URL: <https://portfel.ua/podannya-audytorskogo-fajlu-saf-t-ua/> (дата звернення: 19.01.2026).
2. До ДПС було вперше подано файл SAF-T UA в тестовому режимі без помилок : пресслужба ДПС України від 24.10.2025. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/946300.html> (дата звернення: 19.01.2026).
3. Кулинич М. Б., Мельник К. П., Фатенок-Ткачук А. О. Облік, аналіз, аудит і оподаткування в управлінні розвитком суб'єктів господарювання через призму цифровізації : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 140 с.
4. Онищенко В., Марінова В. Внутрішній контроль як фактор ефективності інформаційної системи бухгалтерського обліку. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-60>. Осокіна, А., Хвастунов, Н., & Востряков, І. (2024). Система стратегічного контролінгу в умовах цифровізації. *Економіка та суспільство*, (67). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-95>
5. Про затвердження Порядку надання документів великого платника податків в електронній формі : наказ Міністерства України від 07.11.2011 № 1393. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-12#Text> (дата звернення: 19.01.2026).
6. Про затвердження Формату (стандарту) електронного документа звітності суб'єктів господарювання та Опису довідників, що публікуються з Форматом (стандартом) електронного документа звітності суб'єктів господарювання : наказ Міністерства України від 29.11.2013 № 729. URL: <https://tax.gov.ua/elektronna-zvitnist/platnikam-podatkov-pro/normativne-zabezpechennya/63127.html> (дата звернення: 19.01.2026).
7. Сазонова С. В. Контролінг стратегічного управління на підприємствах в умовах цифрової економіки. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 15. С. 201–208.
8. Сакун А. Внутрішній контроль в системі інформаційного забезпечення потреб управління підприємства. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2024. № 41 (185). С. 107–116. DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.01.2024.010>.
9. Скиба Г. І., Цімошинська О. В., Беженар І. М. Впровадження інформаційних систем обліку. *Економіка АПК*. 2020. № 11. С. 74. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202011074>.
10. Сова О. Ю. Контролінг як ефективний інструмент управління підприємством. *Облік і фінанси*. 2019. № 4 (86). С. 119–123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2019_4_17 (дата звернення: 19.01.2026).
11. XSD (визначена схема для стандартного аудиторського файлу SAF-T UA). Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/baneryi/saf-t-ua/xsd/> (дата звернення: 19.01.2026).
12. Betti N., Sarens G. The Impact of Digitalization on Internal Audit Function and its Efficiency. *Managerial Auditing Journal*. 2022. Vol. 37, Iss. 6. P. 714–734. DOI: <https://doi.org/10.1108/MAJ-12-2020-2965>.
13. AI-driven Internal Control Systems: A New Era of Continuous Auditing / R. Lombardi, F. Schimperia, B. Cuzzo, V. Mangifava // *Journal of Accounting & Organizational Change*. 2024. Vol. 20, Iss. 1. P. 1–22. DOI: <https://doi.org/10.1108/JAOC-02-2023-0034>.
14. Schmidt P. J., Wood D. A. The Impact of Digital Transformation and SAF-T on Tax Compliance Costs and Audit Efficiency: Evidence from the European Union. *The Accounting Review*. 2023. Vol. 98, Iss. 7. P. 315–338. DOI: <https://doi.org/10.2308/TAR-2021-0452>.
15. Tarek M., Mohamed E. K., Hussainey K. Digital Transformation in Professional Accounting: The Mediator Role of Accounting Information Systems Integrity. *International Journal of Information Management*. 2025. Vol. 80. Art. 102830. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2024.102830>.

References

1. Audytorskyi fail SAF-T UA: shcho tse i yak podaty do DPS (2026). [Audit file SAF-T UA: what it is and how to submit it to the STS]. Portfel. Retrieved from: <https://portfel.ua/podannya-audytorskogo-fajlu-saf-t-ua/> [in Ukrainian].
2. Do DPS bulo vpershe podano fail SAF-T UA v testovomu rezhymi bez pomylok (2025). [The SAF-T UA file was submitted to the STS for the first time in test mode without errors]. Pressluzhba DPS Ukrainy [Press service of the STS of Ukraine]. Retrieved from: <https://tax.gov.ua/media-tsent/novini/946300.html> [in Ukrainian].
3. Kulynych, M. B., Melnyk, K. P., & Fatenok-Tkachuk, A. O. (2021). Oblik, analiz, audyt i opodatkuvannya v upravlinni rozvytkom subiektiv hospodariuvannya cherez pryzmu tsyfrovizatsii [Accounting, analysis, audit and taxation in the management of development of business entities through the prism of digitalization]: monohrafiia. Luts'k: Vezha-Druk. 140 p. [in Ukrainian].
4. Onyshchenko, V., & Marinova, V. (2022). Vnutrishnii kontrol yak faktor efektyvnosti informatsiinoi systemy bukhhalterskoho obliku [Internal control as a factor of efficiency of the accounting information system]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*. 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-60> [in Ukrainian].
5. Osokina, A., Khvastunov, N., & Vostriakov, I. (2024). Systema stratehichnoho kontrolinhu v umovakh tsyfrovizatsii [The system of strategic controlling in the conditions of digitalization]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*. 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-95> [in Ukrainian].
6. Pro zatverdzhennia Poriadku nadannia dokumentiv velykoho platnyka podatkov v elektronni formi [On approval of the Procedure for providing documents of a large taxpayer in electronic form]: nakaz Minfinu Ukrainy № 1393, 07.11.2011. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-12#Text> [in Ukrainian].
7. Pro zatverdzhennia Formatu (standartu) elektronoho dokumenta zvitnosti subiektiv hospodariuvannya ta Opysu dovidnykiv, shcho publikuiutsia z Formatom (standartom) elektronoho dokumenta zvitnosti subiektiv hospodariuvannya [On approval of the Format (standard) of the electronic reporting document of business entities]: nakaz Mindokhodiv i zboriv Ukrainy № 729, 29.11.2013. Retrieved from: <https://tax.gov.ua/elektronna-zvitnist/platnikam-podatkov-pro/normativne-zabezpechennya/63127.html> [in Ukrainian].
8. Sakun, A. (2024). Vnutrishnii kontrol v systemi informatsiinoho zabezpechennia potreb upravlinnia pidpriemstva [Internal control in the system of information support for enterprise management needs]. *Scientific Collection «InterConf+»*. 41 (185). 107–116. DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.01.2024.010> [in Ukrainian].
9. Skyba, H. I., Tsimoshynska, O. V., & Bezhenar, I. M. (2020). Vprovadzhennia informatsiinykh system obliku [Implementation of accounting information systems]. *Ekonomika APK – Economy of APC*. 11. 74. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202011074> [in Ukrainian].
10. Sova, O. Yu. (2019). Kontrolinh yak efektyvnyi instrument upravlinnia pidpriemstvom [Controlling as an effective tool for enterprise management]. *Oblik i finansy – Accounting and Finance*. 4 (86). 119–123. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2019_4_17 [in Ukrainian].
11. XSD (vyznachena skhema dlia standartnoho audytorskoho failu SAF-T UA) (2026). [XSD (defined schema for the standard audit file SAF-T UA)]. Derzhavna podatkov sluzhba Ukrainy [State Tax Service of Ukraine]. Retrieved from: <https://tax.gov.ua/baneryi/saf-t-ua/xsd/> [in Ukrainian].
12. Betti, N., & Sarens, G. (2022). The Impact of Digitalization on Internal Audit Function and its Efficiency. *Managerial Auditing Journal*. 37 (6). 714–734. DOI: <https://doi.org/10.1108/MAJ-12-2020-2965> [in English].
13. Lombardi, R., Schimperia, F., Cuzzo, B., & Mangifava, V. (2024). AI-driven internal control systems: a new era of continuous auditing. *Journal of Accounting & Organizational Change*. 20 (1). 1–22. DOI: <https://doi.org/10.1108/JAOC-02-2023-0034> [in English].
14. Schmidt, P. J., & Wood, D. A. (2023). The Impact of Digital Transformation and SAF-T on Tax Compliance Costs and Audit Efficiency: Evidence from the European Union. *The Accounting Review*. 98 (7). 315–338. DOI: <https://doi.org/10.2308/TAR-2021-0452> [in English].
15. Tarek, M., Mohamed, E. K., & Hussainey, K. (2025). Digital Transformation in Professional Accounting: The Mediator Role of Accounting Information Systems Integrity. *International Journal of Information Management*. 80. 102830. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2024.102830> [in English].

Отримано: 21.01.2026

Прийнято до публікації: 30.01.2026

Опубліковано: 15.02.2026